

Oppstartsmøte i Fjaler kommune

13 februar 2026
Øystein Neegaard

Agenda for møtet

1. Forventningsavklaringer
2. Mandat for prosjektet
3. Prosjektplan
4. Nødvendig avklaringer
5. Eventuelt

Mandat

- ▶ Kommunen ønsker en ekstern utredning av skolestruktur med konkrete forslag til endringer. Kommunen leter etter tiltak for å saldere budsjettet for 2026 og mangler 9 millioner kroner.
- ▶ I dag har Fjaler tre grunnskoler. Dingemoen (264 elever) er en fullført, kombinert skole i kommunesenteret Dale. Det er to fådelte grendeskoler. Flekke (38 elever) er en barneskole som ligger 7 km fra Dingemoen og Våge (44 elever) er en kombinert skole som ligger 33 km fra Dingemoen.
- ▶ Alternativer til dagens skolestruktur skal sammenlignes når det gjelder økonomi, pedagogikk, folkehelse og samfunnsutvikling. Tre alternativer skal sammenlignes med dagens struktur:
 - ▶ Flekke skole til Dingemoen skole
 - ▶ Flekke skole trinn 5–7 til Dingemoen skole
 - ▶ Våge skole trinn 8–10 til Dingemoen skole
- ▶ Kommunen ønsker ekstern bistand til planlegging og gjennomføring av en prosess for involvering og medvirkning av berørte parter (ansatte, elever, foresatte og tillitsvalgte). Det skal lages en rapport som skal brukes som saksframlegg til politisk behandling.
- ▶ Kommunen har ikke stilt krav om en bestemt ferdigdato. En god prosess er viktigere enn rask framdrift.

Fase 1: Analyse

- ▶ Grunnskolen kan avgrenses på ulike måter. Den naturlige avgrensningen er KOSTRA-funksjonene 202 Grunnskole (undervisningen), 215 SFO, 221 Skolelokaler og 223 Skoleskyss. 213 Voksenopplæring holdes utenfor prosjektet.
- ▶ Det finnes ingen fasit for hvordan grunnskolen skal organiseres og drives. Vår metode er å sammenligne kommunene med hverandre for å lære av dem som får til mest. Fjaler er opptatt av både kvalitet og kostnader i tjenesten.
- ▶ Vi vil benytte Kommuneindeksen, utviklet av Agenda Kaupang de siste fem årene. Fjaler har en lite effektiv grunnskole i dag. Kommuneindeksen måler effektivitet som gjennomsnittet av indekser for kostnadsnivå og kvalitet i tjenesten. Grunnskolen har høye kostnader og høy kvalitet på vår måling med data for 2024. Grunnskolen har høyt læringsutbytte, god trivsel og lærere med over middels formell kompetanse. Det er høy andel elever som fullfører videregående skole, se figuren under. Resultatene i 2024 er bedre enn resultatene i 2023.

4646 Fjaler rangeres som nummer 195 i Kommuneindeksen 2025

Utvikling siste tre år

Region	2022	2023	2024
4646 Fjaler			
Rang kommuneindeks	139	279	195
Rang kvalitet	260	262	280
Rang kostnad alle tjenester	143	182	162
Rang finans	127	300	197
Rang effektivitet	167	193	177
Kommuneindeks	0,13	-0,22	0,00
Indeks kvalitet	-0,09	-0,10	-0,14
Indeks kostnad alle tjenester	0,39	0,15	0,34
Indeks finans	0,09	-0,71	-0,20
Indeks effektivitet	0,15	0,03	0,10

Finansielle nøkkeltall siste tre år

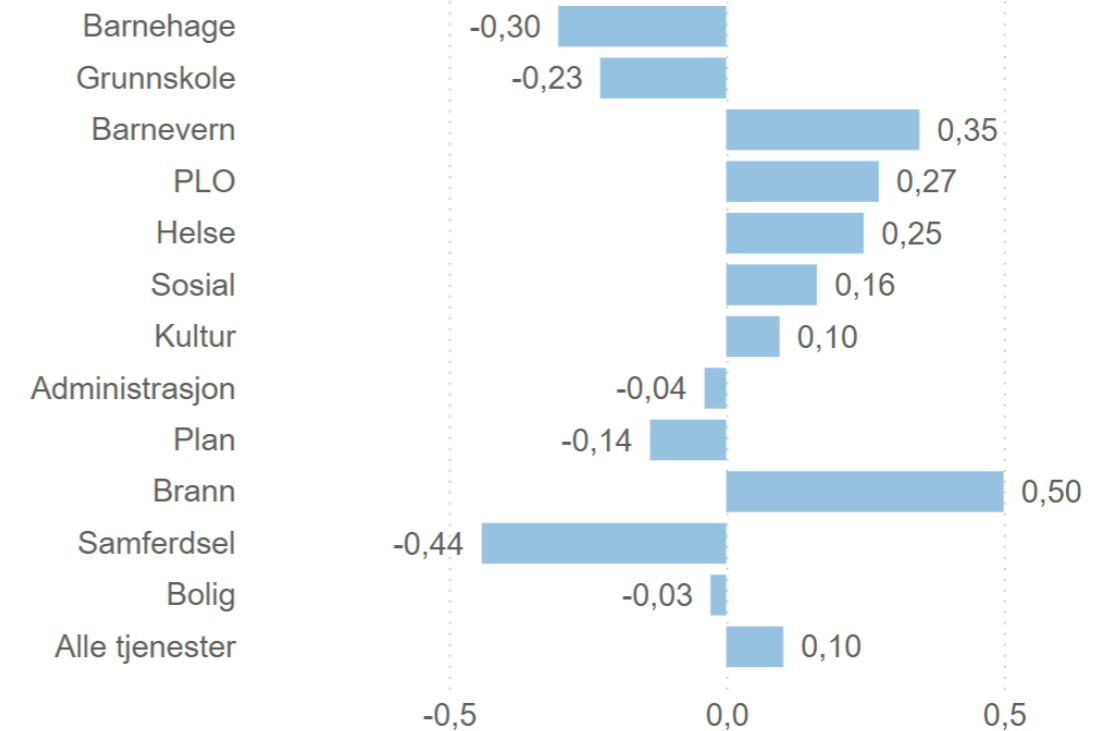
Region	2022	2023	2024
4646 Fjaler			
Indeks finans	0,09	-0,71	-0,20
Disposisjonsfond i prosent	13,35 %	11,04 %	10,73 %
Netto driftsresultat i prosent	7,34 %	-2,96 %	0,78 %
Netto lånegjeld i prosent	125,40 %	119,70 %	109,91 %

Rang i sammenlikningskommunene

Region	Rang kommune indeks	Rang kvalitet	Rang kostnad	Rang finans	Rang effektivitet
3122 Marker	123	278	63	217	101
3324 Gol	108	175	155	108	157
4612 Sveio	64	242	75	117	100
4645 Askvoll	288	284	256	227	262
4646 Fjaler	195	280	162	197	177
4647 Sunnfjord	242	97	170	319	158
4650 Gloppen	77	1	123	206	58
5027 Midtre Gauldal	172	207	64	308	82
Gruppe 05	222	201	223	187	222

Effektivitetsindeks

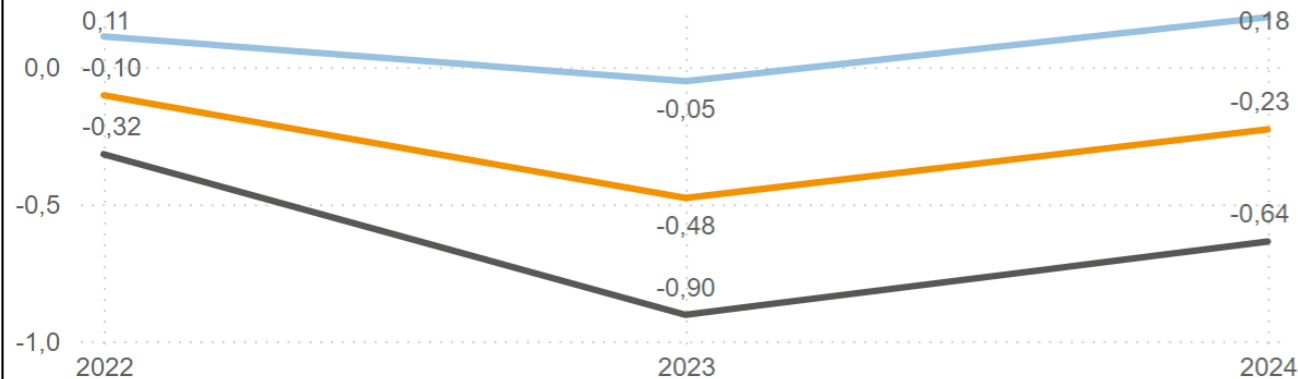
● 4646 Fjaler

Grunnskole: mindre effektiv enn gjennomsnittet

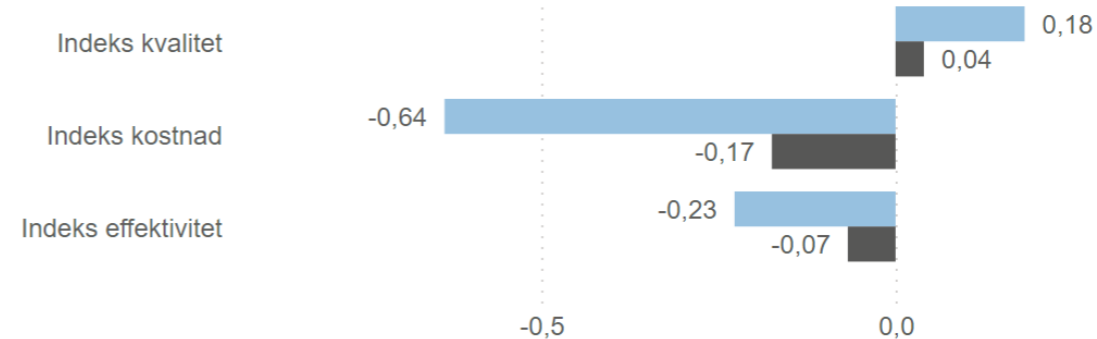
Utvikling

● Indeks kvalitet ● Indeks kostnad ● Indeks effektivitet

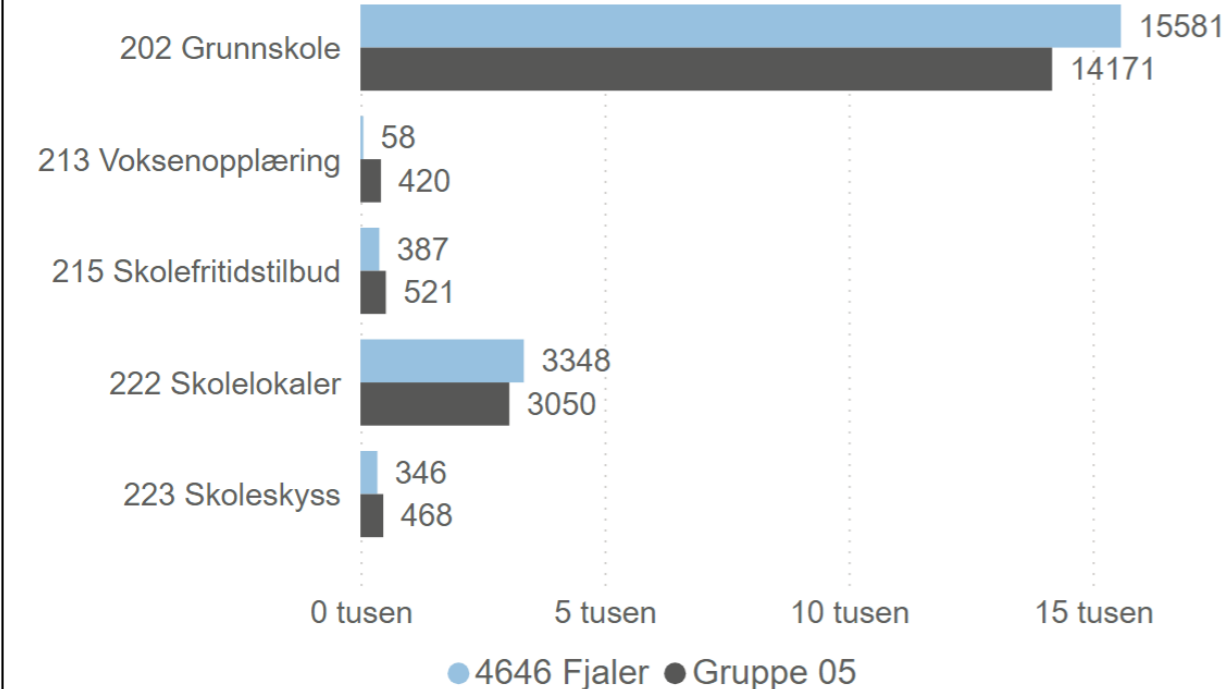

Effektivitet

● 4646 Fjaler ● Gruppe 05

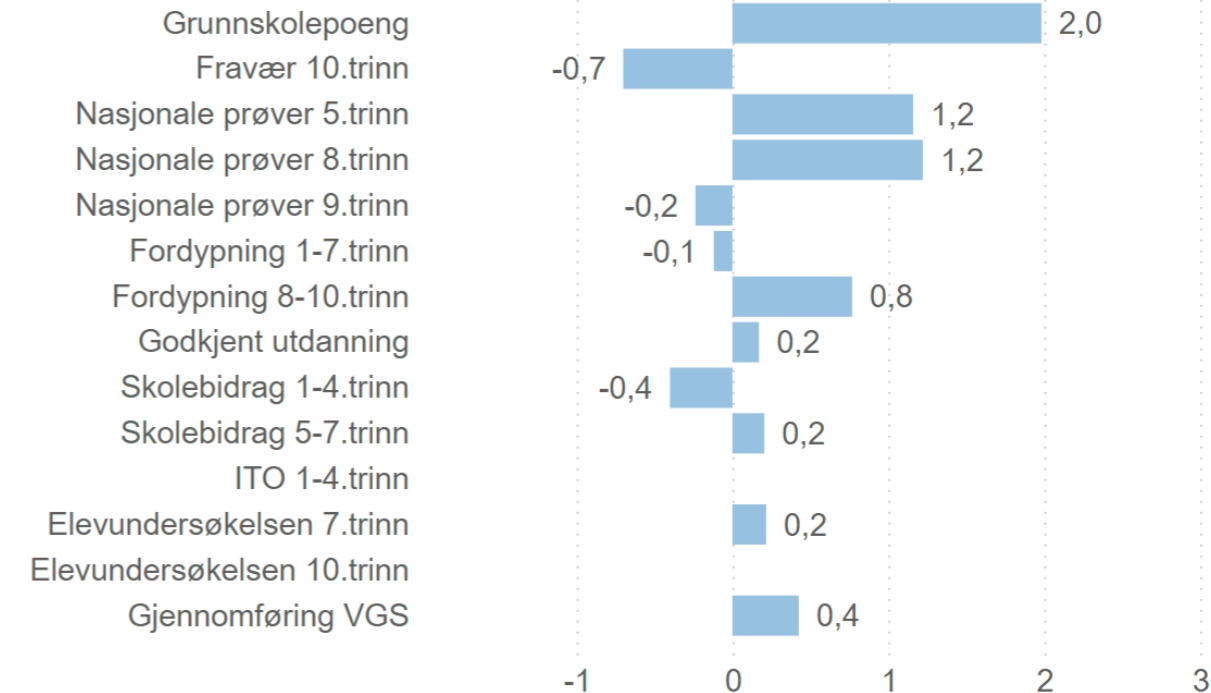

Kostnad per innbygger

Kvalitet

● 4646 Fjaler

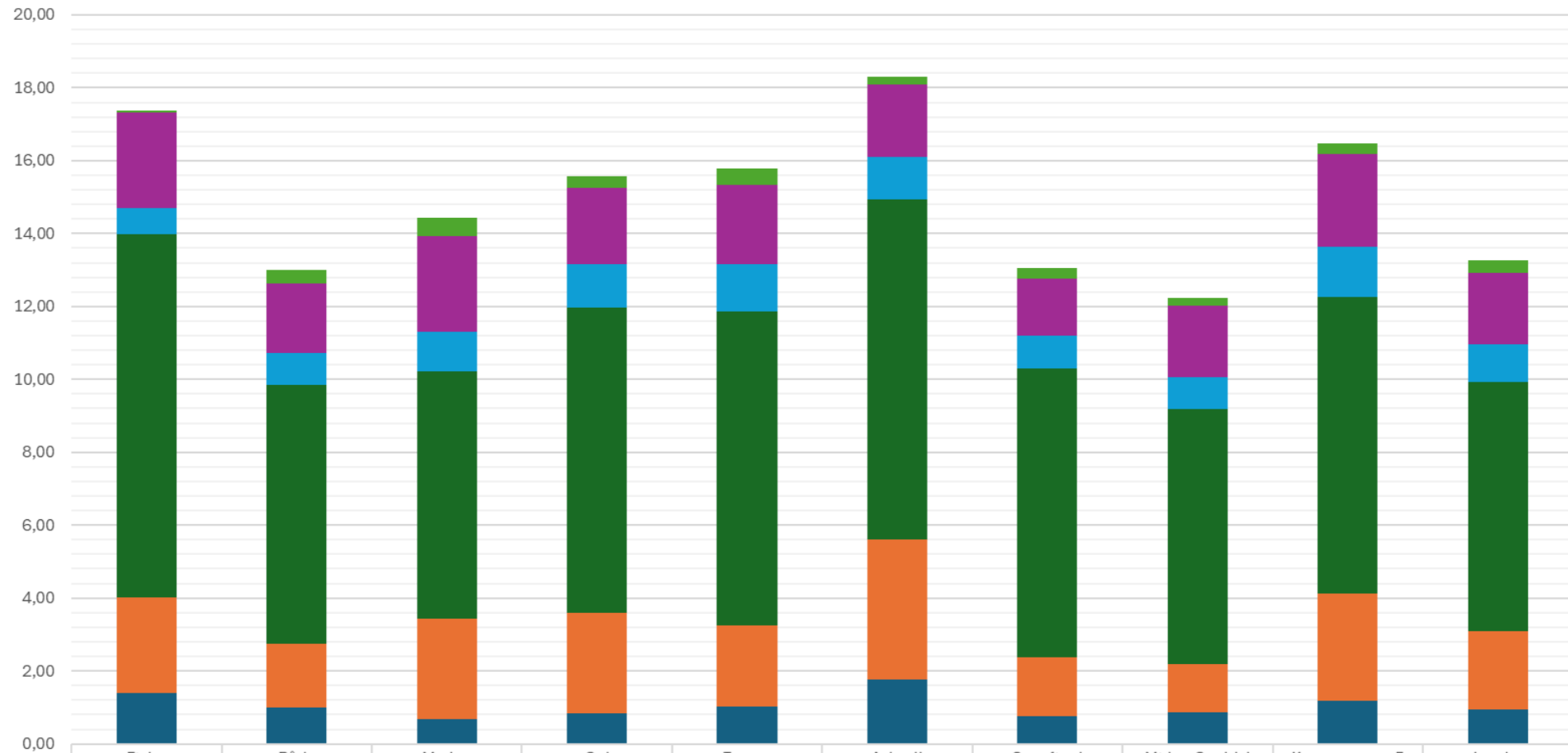

Innsparingspotensiale

Behovskorrigerede netto driftsutgifter i grunnskolen i Fjaler var 6 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 5 i 2024. Utenom Voksenopplæring var forskjellen 8 millioner kroner, se tabellen under. Fire av sammenligningskommunene drev 10–20 millioner kroner billigere.

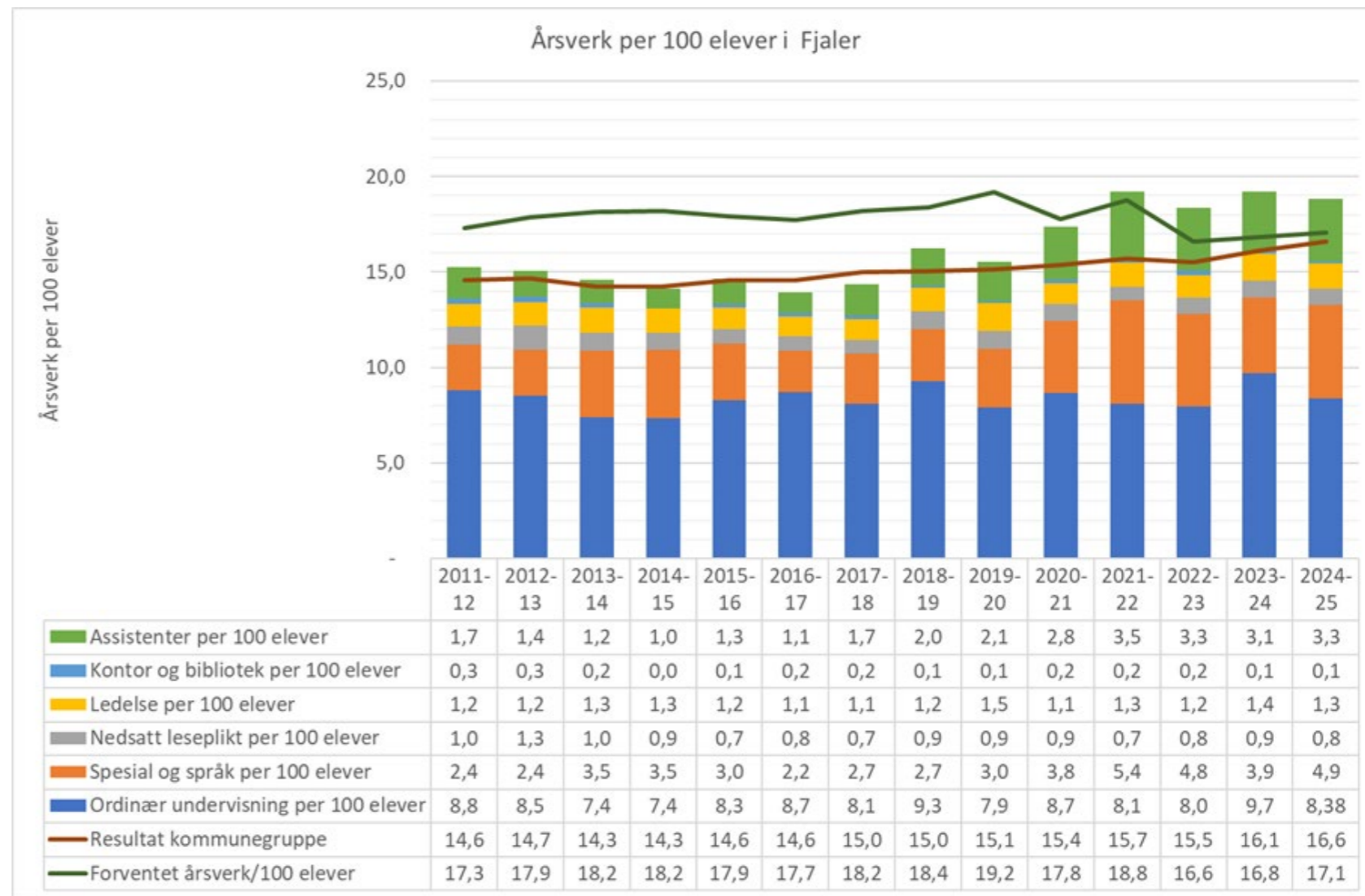
Innsparingspotensial						
Region	202 Grunnskole	213 Voksenopplæring	215 Skolefritidstilbud	222 Skolelokaler	223 Skoleskyss	Totalt
3122 Marker	16 mill.	-1 mill.	-1 mill.	6 mill.	-1 mill.	20 mill.
3324 Gol	12 mill.	0 mill.	0 mill.	2 mill.	0 mill.	13 mill.
3427 Tynset	9 mill.	-1 mill.	1 mill.	3 mill.	0 mill.	10 mill.
4612 Sveio	10 mill.	0 mill.	0 mill.	3 mill.	-1 mill.	11 mill.
4645 Askvoll	-8 mill.	-1 mill.	0 mill.	3 mill.	0 mill.	-6 mill.
4647 Sunnfjord	8 mill.	-2 mill.	-1 mill.	1 mill.	0 mill.	6 mill.
5027 Midtre Gauldal	16 mill.	0 mill.	0 mill.	3 mill.	-1 mill.	19 mill.
Gruppe 05	7 mill.	-1 mill.	0 mill.	1 mill.	0 mill.	6 mill.

Årsverk per 100 elev 2025 - 26

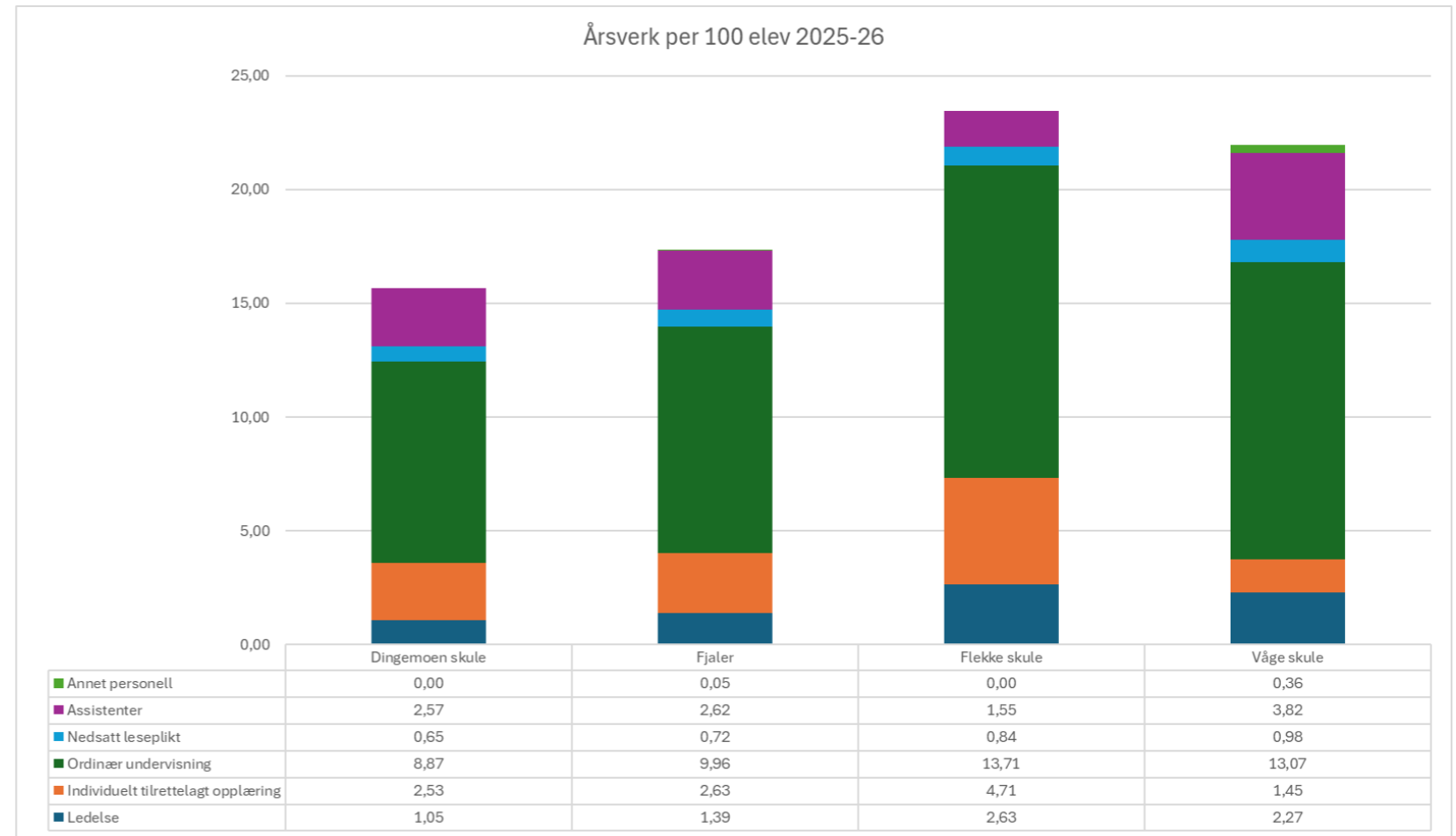

Ressursbruk i årsverk

Lave kostnader i grunnskolen må ses i sammenheng med skolestrukturen. Fjaler driver grunnskolen dyrere enn skolestrukturen tilsier. Fjaler hadde 18,8 årsverk per 100 elever i grunnskolen forrige skoleår. Det er 2,2 årsverk mer enn gjennomsnittet i kommunegruppe 5 (16,6) som kommunen er med i. Men Fjaler (114 elever) har litt mindre skoler enn kommunegruppen (128 elever). Forventet bemanning med skolestrukturen i Fjaler er omtrent 17 årsverk per 100 elever, se figuren under.

Relativt store forskjeller mellom skolene

Analyse av skolestrukturen

- ▶ Vi skal sammenligne kostnader, kvalitet, folkehelse og bidrag til ønsket samfunnsutvikling i alternative skolestrukturer.
- ▶ **Kostnadsberegning**
- ▶ Skolestrukturen har stor betydning for kostnadsnivået i tjenesten. Hvis kommunen har gamle skoler som uansett må moderniseres, er det svært viktig å se på strukturelle tiltak.
- ▶ Vi vil gjennomføre en forenklet strukturanalyse. Vi vil beregne hva det koster å drifte dagens struktur videre. Det vil si en modernisert utgave av dagens struktur. Dette vil være alternativ null. I fase to i prosjektet vil vi sammenligne denne strukturen med alternative løsninger med færre skoler. Vi sammenligner bygg av samme (moderne) standard. På den måten forenkles problemet. Det er bare kostnaden som skiller alternativene, ikke kvaliteten på byggene. I kostnadsberegningen vil vi ta med alle relevante kostnader:
 - ▶ 202 Grunnskole (undervisningen)
 - ▶ 222 Skolelokaler
 - ▶ 223 Skoleskyss
 - ▶ Kapitalkostnader (renter og avdrag/avskrivninger)

Fase 2: Utvikling av alternative løsninger

Kommunen ønsker at det blir utredet alternative løsninger. Det vil si alternativ organisering av skolene.

Alternativ null er dagens organisering av skolene. Alternativene må tilfredsstillende bestillingen: De skal gi billigere drift med minst mulig negative følger for kvalitet, folkehelse og samfunnsutvikling. Kapasiteten i alle alternativene må tilpasses forventet etterspørsel etter plasser i skole og barnehage.

Alternative løsninger vil bli sammenlignet med dagens organisering når det gjelder kostnader, kvalitet, folkehelse/miljø og samfunnsutvikling. Kommunen har bestemt hvilke tre alternativer til dagens struktur (alternativ null) som skal utredes.

- ▶ Alternativ null: Videreføre dagens skolestruktur (tre skoler)
- ▶ Alternativ 1: Flekke til Dingemoen (to skoler)
- ▶ Alternativ 2: Flekke 5–7 til Dingemoen
- ▶ Alternativ 3: Våge 8–10 til Dingemoen

Fase 3: Høring

- ▶ Høring blir siste fase i prosjektet. Prosjektrapporten er dokumentet som sendes på høring. Kommunepolitikere må ta stilling til om utredningen skal sendes på høring. Kommunen er opptatt av medvirkning fra ansatte, elever, foreldre og tillitsvalgte. Opplæringsloven forutsetter en høringsrunde ved endringer i skolestrukturen.
- ▶ Alternative forslag til løsning utredes av Agenda Kaupang sammen med kommuneadministrasjonen, tillitsvalgte og politikere. Det er disse partene som er gitt oppgaven med å styre kommunen etter kommuneloven og opplæringsloven.
- ▶ Forslaget til løsning (prosjektrapporten) sendes ut på høring til berørte parter. Det vil si foreldre og ansatte. Rektor sørger for at elevrådene også blir hørt. Rapporten legges fram på et åpent møte når høringsperioden starter. Dette er en høringsrunde i tråd med god forvaltningsskikk og kravene i Opplæringsloven. Høringsuttalelser samles inn og oppsummeres.
- ▶ På grunnlag av høringen, justeres prosjektrapporten og det lages et saksframlegg med vedlagte høringsuttalelser til kommunens politiske organer.
- ▶ Vårt forslag til prosjektplan skiller mellom de som utreder saken og fatter vedtakene og de som rammes av de vedtak som fattes. Dette er i tråd med alminnelige idéer om rollefordelingen ved saksbehandling i offentlig forvaltning.

Organisering

- ▶ Vi foreslår at kommunen oppnevner en prosjektgruppe til prosjektet for å skaffe data, forankre prosjektet i organisasjonen og bidra til kvalitetssikring. Gruppen bør ledes av kommunalsjef for oppvekst eller kommunedirektøren. Vi har god erfaring med å ta med tillitsvalgte i slike grupper.
- ▶ Det er kommunalsjefen som er kontaktperson for Agenda Kaupang og prosjektleder i kommunen. De andre deltakerne er med for å få fart på arbeidet, høyne kvaliteten på arbeidet og bidra til at alle stemmer blir hørt.
- ▶ Forslag til deltakere:
 - ▶ Kommunalsjef
 - ▶ Rektorene
 - ▶ Oppvekstøkonom
 - ▶ Representant for eiendom
 - ▶ Tillitsvalgt
 - ▶ Konsulenter fra Agenda Kaupang

Fremdriftsplan

1. Oppstart med prosjektleder: Gå gjennom mandat og utkast til prosjektplan. Velge ut deltakere til prosjektgruppen og booke alle møtedatoer i prosjektet. Bestemme om opsjoner skal utløses (bistand fra ingeniør).
2. Oppstart med prosjektgruppen: Gå gjennom mandat og prosjektplan. Bestille data til prosjektet.
3. Oppstart med politisk utvalg: Gå gjennom mandat og prosjektplan.
4. Befaring skoler: Gå gjennom alle skoler sammen med eiendom og rektor. På forhånd har rektor fylt ut skjema for funksjonell tilstand og eiendomsavdelingen har oversendt målsatte plantegninger av alle skoler.
5. Prognose-etterspørsel: Oppdatere prognoser for elever og barnehagebarn per skolekrets. Ta hensyn til faktisk antall elever 1.10.2025 og faktisk folketall 1.1.2026.
6. Intervjuer: Intervju med strategisk ledelse, rektorer, eiendomsavdelingen, tillitsvalgte gjøres fysisk på skolene ved befaring
7. Kostnader og kvalitet: Oppdatere kommuneindeks 2025 og økonomianalyse for Fjaler 2024 med juni-tall 2024. Analysen oppdateres med data for 2025 før endelig rapport lages.
8. Lage analyserapport: Beskrive dagens skolestruktur når det gjelder kostnader, kvalitet, folkehelse/skoleskyss og bidrag til positiv samfunnsutvikling.
9. Analysemøte prosjektgruppe: Gå gjennom analyse av dagens skolestruktur. Kvalitetssikring av analysen. Drøfte om flere enn tre alternativer skal utredes.

Aktivitet	Type møte	Dato/frist
Oppstart prosjektleder	Teams	Tidlig januar
Oppstartmøte prosjektgruppe	Fysisk	13.feb
Oppstartsmøte politisk utvalg	Fysisk	13.feb
Befaring skoler	Fysisk	24.feb
Oppdatere elevprognose		Februar
Intervjuer om dagens skolestruktur	Teams	24.feb
Kostnader, kvalitet, skoleskyss, lokalsamfunn		Februar/mars
Lage analyserapport		Februar/mars
Analysemøte prosjektgruppe	Fysisk	18.mar
Analysemøte politisk utvalg	Fysisk	18.mar
Utredning av tiltak		Tidlig mars
Lage tiltaksrapport		Midt mars
Tiltaksmøte prosjektgruppe	Fysisk	09.apr
Tiltaksmøte politisk utvalg	Fysisk	09.apr
Sende ut rapport til høring		sent april
Åpent møte om alternative løsninger	Fysisk	Tidlig mai
Oppsummere høringsuttalelser		Juni
Lage endelig tiltaksrapport		Juni
Sluttmøte med prosjektleder	Teams	Juni
Politisk behandling FSK		August
Politisk behandling KST		September

Fremdriftsplan fortsetter

10. Analysemøte politisk utvalg: Gå gjennom analyse av dagens skolestruktur. Kvalitetssikring av analysen. Bestemme om flere enn tre alternativer skal utredes.

11. Utredning av tiltak: Agenda Kaupang utreder tiltak i henhold til konklusjoner på analysemøte. Dette gjøres i tett samarbeid med nøkkelpersoner hos kommunen.

12. Lage tiltaksrapport: Utkast til endelig rapport med sammenligning av alternative løsninger.

13. Tiltaksmøte i prosjektgruppe: Gå gjennom utkast til endelig rapport.

14. Tiltaksmøte i politisk utvalg: Gå gjennom utkast til endelig rapport. Bestemme om rapporten skal sendes på høring.

15. Sende rapport på høring. Kommunen sender ut rapport, korrigeret etter tiltaksmøtene. Høringsinstanser bestemmes av kommunen. Høringsfrist rundt to måneder i henhold til rundskriv av 1.8.2024 fra Udir.

16. Møte med berørte parter: Gå gjennom rapport/høringsdokument på åpent møte.

17. Bearbeide høringsuttalelser: Oppsummere høringsuttalelser.

18. Oppdatere rapport med høringsuttalelser og ev. korreksjoner som følge av høringen.

19. Sluttmøte med prosjektleder: Gå gjennom korrigeret rapport. Evaluere prosjektet

20. Politisk behandling av skolestrukturen i formannskap og kommunestyre.

Aktivitet	Type møte	Dato/frist
Oppstart prosjektleder	Teams	Tidlig januar
Oppstartmøte prosjektgruppe	Fysisk	13.feb
Oppstartsmøte politisk utvalg	Fysisk	13.feb
Befaring skoler	Fysisk	24.feb
Oppdatere elevprognose		Februar
Intervjuer om dagens skolestruktur	Teams	24.feb
Kostnader, kvalitet, skoleskyss, lokalsamfunn		Februar/mars
Lage analyserapport		Februar/mars
Analysemøte prosjektgruppe	Fysisk	18.mar
Analysemøte politisk utvalg	Fysisk	18.mar
Utredning av tiltak		Tidlig mars
Lage tiltaksrapport		Midt mars
Tiltaksmøte prosjektgruppe	Fysisk	09.apr
Tiltaksmøte politisk utvalg	Fysisk	09.apr
Sende ut rapport til høring		sent april
Åpent møte om alternative løsninger	Fysisk	Tidlig mai
Oppsummere høringsuttalelser		Juni
Lage endelig tiltaksrapport		Juni
Sluttmøte med prosjektleder	Teams	Juni
Politisk behandling FSK		August
Politisk behandling KST		September

Ekstern tilstandsrapport av Flekke og Våge skole

- ▶ Bygghanalyse AS vil gjennomføre en befaring av byggene ved Flekke og Våge skole. Det vil utarbeides en tilstandsrapport for disse skolene som en ekstern selvstendig tilstandsrapport.

Rapport - disposisjon

Rapporten vil bygges opp på denne måten
Den 18 mars vil delrapport 1 være klar som vil omhandle kapittel 2-5
Den 9. april vil vi presentere utkast til de alternative løsningene som her skal utredes.
Endelig rapport vil foreligge i slutten av april

1	Sammendrag	6
1.1	<i>Problemstilling</i>	6
1.2	<i>Datagrunnlag</i>	6
1.3	<i>Befolkningsutvikling</i>	6
1.4	<i>Grunnskolen i Fjaler i dag</i>	6
1.5	<i>Forslag til tiltak for å effektivisere grunnskolen</i>	6
2	Prosjektmetode og datagrunnlag	7
2.1	<i>Befolkningsprognoser</i>	7
2.2	<i>Sammenligning av kostnader</i>	7
2.3	<i>Sammenligning av skolekvalitet</i>	7
2.4	<i>Skoleskyss</i>	7
2.5	<i>Skolen og lokalsamfunnet</i>	7
2.6	<i>Skolebyggene</i>	7
3	Utvikling av folketallet	8
3.1	<i>SSB middelalternativet</i>	8
3.2	<i>Prognose uten flytting og innvandring</i>	8
4	Dagens situasjon i grunnskolen	8
4.1	<i>Kostnader, kvalitet og effektivitet</i>	8
4.2	<i>Levekårene</i>	8
4.3	<i>Kostnader i grunnskolen</i>	8
4.4	<i>Kvalitet i grunnskolen</i>	9
4.5	<i>Skoleskyssen</i>	9
4.6	<i>Skolen og lokalsamfunnene</i>	9
5	Framtidig skolekostander med dagens struktur (alternativ 0)	9
5.1	<i>Flekk skole</i>	9
5.2	<i>Våge skole</i>	9
5.3	<i>Dingemoen skole</i>	10
5.4	<i>Elever og kapasitet i Fjaler kommune</i>	10
5.5	<i>Framtidige kostnader med dagens struktur (alternativ 0)</i>	10
6	Alternative løsninger	10
7	Vedlegg	11
7.1	<i>Areal- og romprogram for barneskoler</i>	11
7.2	<i>Areal- og romprogram for ungdomsskoler</i>	12
7.3	<i>Areal- og romprogram for kombinerte skoler (1-10. trinn)</i>	13

AGENDA KAUPANG

Agenda Kaupang bidrar til omstilling og utvikling av offentlig sektor. Vi bistår ledere og medarbeidere med faktabaserte beslutningsgrunnlag og effektivisering av prosesser. Agenda Kaupang gjennomfører analyser og rådgiving innen ledelsesutvikling, styring, økonomi, organisasjonsutvikling og digitalisering.